

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
รหัสวิชา **ส๒๓๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๑ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

ครูผู้สอน ครูวรัญญา แองสาย

อริยสัจ ๔ (ฉัฏฐะ)

จุดประสงค์

๑. บอกความหมายของนิโรธ
ในหลักธรรมอริยสัจ ๔
ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๒. ใช้กระบวนการกลุ่มในการ
วิเคราะห์ “นิโรธ” จากสถานการณ์
ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๓. เห็นความสำคัญของการเรียน
เรื่อง นิโรธในอริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔

อริยสัจ ๔

หลักธรรมสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และนำมาสั่งสอนแก่
พุทธบริษัท เพื่อให้เข้าใจสัจธรรมของชีวิต อริยสัจ ๔ ประกอบด้วยความจริง ๔ ประการ

ทุกข์

สมุทัย

นิโรธ

มรรค

ทุกข์

สภาพที่ทนได้ยาก
ความไม่สบายกาย
ไม่สบายใจ

สมุทัย

“เหตุแห่งความทุกข์”

กิจกรรม

สืบค้นและสรุปความหมาย
“นิโรธ”

อริยสัจ ๔

(ฉะโรจ)

นิโรธ

การดับทุกข์ หากเรารู้ว่าทุกข์เกิดจาก
ความอยาก หากตัดความ “อยาก” ทิ้งไป
ก็เป็นการดับทุกข์อย่างหนึ่ง แล้วการดับทุกข์
ก็คือการที่เรากำจัดตัณหาหรือกิเลสไปได้
โดยอาศัยสติและปัญญา

๕ ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า นิโรธ
ลงในใบงานที่ ๑๑
- นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างและวิเคราะห์ว่า
อะไรคือ “นิโรธ” ตามหลัก อริยสัจ ๔
โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า นิโรธ
ลงในใบงานที่ ๑๑
- นักเรียนร่วมกับเพื่อนในกลุ่มอ่านกรณี
ตัวอย่างและวิเคราะห์ว่าอะไรคือ “นิโรธ”
ตามหลักอริยสัจ ๔ โดยบันทึกคำตอบลงใน
ใบงานที่ ๑๑
- ครูให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของนิโรธในอริยสัจ ๔ :

.....
.....

สถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มีถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาอยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอก็กลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้วางใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

นิโรธในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ :

.....
.....

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔ :

.....
.....
.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

ความหมายของนิรโทษในอริยสัจ ๔ : นีรโทษ คือ การดับทุกข์ ทุกข์เกิดจากความอยาก หากตัดความ “อยาก”
..... ทิ้งไป ก็เป็นการ ดับทุกข์อย่างหนึ่งแล้วการดับทุกข์ก็คือการที่เรากำจัดตัณหาหรือกิเลสไปได้โดยอาศัยสติ
..... และปัญญาเป็นตัวช่วย หากเรา ทำสำเร็จ เราก็จะกำจัดความทุกข์ได้เช่นเดียวกัน

สถานการณ์ตัวอย่าง

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนคนหนึ่งเคยเป็นเด็กเรียนดี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงมาตลอด แต่เมื่อขึ้น
ชั้นมัธยมปลายกลับพบว่าคะแนนลดลงอย่างมาก ทำให้รู้สึกกดดัน เครียด และรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ความ
ทุกข์นี้สะสมจนไม่อยากไปโรงเรียนและรู้สึกท้อแท้

นิรโทษในสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : ไม่เครียด/ไม่รู้สึกกดดันหรือรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

สถานการณ์ที่ ๒ เด็กหญิงน้ำเป็นนักเรียนชั้นมัธยมต้นที่มักถูกเพื่อนล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตา อยู่เสมอ เพื่อนบางคนชอบถ่ายรูปเธอแล้วนำไปโพสต์ลงโซเชียลมีเดียพร้อมกับข้อความดูถูก ทำให้น้ำรู้สึกอับอายและเจ็บปวดใจจนไม่อยากไปโรงเรียน

นิรโทษสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : ไม่รู้สึกอับอายหรือรู้สึกเจ็บปวด ฯลฯ

สถานการณ์ที่ ๓ ตาลเป็นคนที่มีเพื่อนสนิทมากมาย แต่วันหนึ่งเธอกลับพบว่าเพื่อนคนหนึ่งนำความลับของเธอไปบอกคนอื่น ทำให้เธอรู้สึกเสียใจและรู้สึกโดนทรยศอย่างรุนแรง ความไว้วางใจที่มีต่อเพื่อนคนนั้นพังทลายลงไปจนหมดสิ้น ตาลรู้สึกโดดเดี่ยวและโกรธเพื่อนคนนั้นมาก

นิรโทษสถานการณ์ตัวอย่าง คือ : ไม่รู้สึกเสียใจ ฯลฯ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้สมบูรณ์

จงวิเคราะห์ความสำคัญของการศึกษาเรื่องนิโรธในอริยสัจ ๔ :

.....
นิโรธ ในอริยสัจ ๔ คือ ความดับทุกข์ หรือ ภาวะที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของ

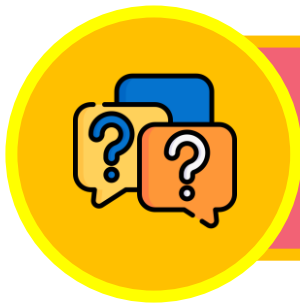
.....
การปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา การศึกษานิโรธมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ของการพัฒนาจิตใจ

.....
การดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น เข้าใจความจริงของชีวิตว่าทุกข์เป็นสิ่งที่สามารถดับได้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำถามชวนคิด

การเรียนรู้เรื่อง นิโรธ
ในอริยสัจ ๔ มีประโยชน์
อย่างไร

คำถามชวนคิด

นักเรียนสามารถนำหลักนิโรธ
ในอริยสัจ ๔ ไปประยุกต์ใช้ในการ
ดำเนินชีวิตได้อย่างไรบ้าง

สรุปบทเรียน

อริยสัจ ๔ (นิโรธ)

นิโรธ ทำให้เข้าใจถึงการดับทุกข์
และผลของการดับทุกข์ ซึ่งสามารถนำมา
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายด้าน
เช่น ทำความเข้าใจความทุกข์ว่าเป็นสิ่งที่
ดับหรือหายไปได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๑๒

เรื่อง อริยสัจ ๔ (มรรค)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

